

VILÁGOS SÁG

I. ÉVFOLYAM

AZ ERDÉLYI MAGYAR DOLGOZÓK LAPJA

18. SZÁM

Sztalin marsall beszéde a háborúról és békéről

Sztalin marsall november 6-án, az októberi nagy orosz forradalom és a szovjetállam megalakításának 27-ik évfordulója alkalmából beszédet mondott. Bevezetőül rámutatott arra, hogy az ország negyedszer üli ezt az ünnepet a honvédelmi háború viszonyai között. Ez az esztendő azonban a háborus eredményeket illetően gyökeresen különbözik az előző három esztendőtlől.

— Ez év januárjában — mondotta Sztalin marsall — Leningrád felszabadításával megkezdődtek a pörölycsapások Németország ellen. A második csapást ez év februárjában és márciusában mérték az ellenségre, amikor a Vörös Hadsereg szétverte és a Dnyeszteren túlra vetette vissza a német csapatokat. A harmadik csapás ez év áprilisában és májusában következett. A Krim-félszigetről az ellenséget a Fekete-tengerbe szorították. E csapás eredményeként Odessza is felszabadult. Az ellenség Karéliában szenvedte a negyedik csapást. A szovjet csapatok felszabadították Vii-purit és nagy mélységben verték vissza a finnek. Az ötödik csapás ez év június-júliusában a Vityebszknél és Mogilevnél álló német csapatok teljes szétverését és 30 német hadosztály körülvételét eredményezte. A hatodik csapással a szovjetcsapatok kijutottak a Visztulához és felszabadították a szövetséges Lengyelország jelentékeny részét. Kijutottak a Nyemenhez és felszabadították a litván tanácsköztársaság nagyrészét, majd átkeltek a Nyemenen és elérték Németország határát.

— A hetedik csapást — folytatta Sztalin marsall — ez év augusztusában Kisenev—Jasi térségében zudították az ellenségre, amikor is a szovjetcsapatok teljesen szétverték a német-román csapatokat és — a román hadosztályokat nem is számítva — 27 német hadosztályt zártak körül Kisenev alatt. Felszabadították a moldvai tanácsköztársaságot és kidöntötték a csatasorból Romániát, amely azután hadat üzent volt szövetségeseinek. E sorsra jutott Bulgária is, amely szintén hadat üzent Németországnak. Lehetőség nyílt arra is, hogy a német leigázók ellen segítséget nyújtsunk a velünk szövetséges Jugoszláviának. A nyolcadik csapást ez év szeptember-októberében a Baltikumban mértük, amikor Tallin és Riga alatt szétvertük és elűztük a Baltikumtól a német csapatokat. E csapás eredményeként felszabadult az észti tanácsköztársaság és felszabadult a lett tanácsköztársaság nagyrésze. Közben kidőlt a csatasorból Németország szövetségese, Finnország, amely azután szintén hadat üzent volt szövetségeseinek. Harmincnál több hadosztály került itt harapófogóba. Ezt csapataink fokról-fokra összébszorítják.

A cél Magyarország szembeállítására Németországgal

— Ez év októberében csapataink a kilencedik csapást Magyarország körzetében a Duna-Tisza közén mérték az ellenségre. E csapásnak az volt a célja, hogy Magyarországot

kidöntsük a háborúból és szembeállítsuk Németországgal. Ennek a még be nem fejezett csapásnak az eredményeként máris közvetlen segítséget nyújthatunk a velünk szövetséges Csehszlovákiának, amelynek egyrésze felszabadult. Ugyancsak októberben Észak-Finnországban mértük a tizedik csapást. A német csapatokat kiszorítottuk Petsamo körzetéből és csapataink a németeket üldözve, a velünk szövetséges Norvégia területére léptek.

Beszéde további során Sztalin marsall rámutatott arra, hogy a hadműveletek eredményeként szétverték és har képtelenné tették a németek és szövetséges ik mintegy 120 hadosztályát. Az elmúlt esztendőben 257, köztük 207 német hadosztályt vonultattak fel az orosz arcvonal ellen. Most valamennyi legtotálisabb mozgósítással mindössze 204 német és magyar hadosztályt tudtak bevetni, s

A népek egyenjogúsága győzelmet arat a fajelmélet felett

— Győzelmeinknek az éltető, lángoló szovjethazafiság a forrása — hirdette beszéde további során Sztalin marsall. Országunknak az az ereje, hogy nem a fajelméleten alapuló vad nacionalista gyűlöletre, hanem a lelkes, odaadó együttműködésre, valamennyi nemzetiség dolgozóinak testvéri szövetségére támaszkodik. A Szovjetunió földjén harmonikusan oivadnak egybe a népek remzeti hagyományai és egyformán jutnak érvényre a szovjet minden dolgozójának azonos érdekei. Ebben kell látnunk a szovjetunióbeli népek megbonthatatlan, szilárd barátságának alapját. Ugyanekkor bizteltben tartjuk a külső országok népeinek jogait és mindig készek vagyunk a barátságra. Ebben kell látnunk a külfölddel egyre erősödő kapcsolataink alapját.

— A Szovjet hadak nem azért sujtják a németeket, mert idegen nemzet, idegen faj tagjai, hanem azért, mivel mérhetetlen szenvedést, bajt okoztak népünknek és minden szabadságszerető népnek. Régi orosz közmondás szerint „nem azért ütök agyon a farkast, mert szürke az ir-

A brit-amerikai-szovjet szövetség megbonthatatlan

Sztalin marsall ezután rámutatott arra, hogy az elmúlt év a német-ellenes koalíció diadalának eszien-deje volt. Ezzel összefüggésben utalt a teheráni értekezletre, melyen Nagy-britannia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió között az együttműködés hatalmasan megszilárdult. A közös tevékenységre vonatkozó határozatok alapján érték el az eddigi óriási eredményeket.

Kitért Sztalin marsall azokra az ellenséges híresztelésekre is, melyek a három nagyhatalom közötti ellentétéről szólnak. Kifejtette, hogy ellentétek még egy párt keretén belül is adódhatnak. De nem az a meglepő, hogy véleménykülönbségek

ezek között nincs több 180 német hadosztálynál.

Az eredmények kivívásához jelentős mértékben járultak hozzá a nyugati szövetségesek nyugati partraszállásukkal. Németország két front harapófogójába került. A teheráni konferencia nem volt hasztalan. Az együttes csapásokra vonatkozó határozatokat a legnagyobb pontossággal való-sították meg.

Ezután Sztalin marsall a legnagyobb elismeréssel szólott a hátszág támogató erőfeszítéseiről, s dicsérte a kolhozok, a parasztság, a munkásság és az értelmiség, köztük a nők és az ifjuság áldozatkész munkáját. Kijelentette, hogy a háború negyedik esztendejében a Szovjetunió a kolhozok és a parasztság buzgó munkája révén nem szenved szükségét élelmszerben. A front számára fegyverzetet és felszerelést biztosító gyárak szabályszerűen működnek.

haja, hanem azért, mert felfalta a bárányt.”

— A német fasizmus a fajok közötti gyűlölködés, a vadállati nacionalizmus ideológiájának a terjesztésével szédítette a népeket, miközben a népek leigázására tört. Ami ennek felismerését illeti, nem véletlen, hogy nemcsak a leigázott Franciaország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Lengyelország, Görögország, Belgium, Hollandia, Norvégia és Dánia, hanem Hitler volt vazallusállamai: Olaszország, Románia, Finnország és Bulgária is a német imperialista politika ellen fordultak. Súlyos erkölcsi és politikai vereség is érte Németországot és a „kiválasztott” német faj az általános gyűlölet tárgyává lett. A szabadságszerető népek egyenjogúságának, barátságának ideológiája teljes győzelmet aratott a vadállati nacionalizmust és fajelméletet hirdető, a népek közötti gyűlölködésben megnyilatkozó ideológia felett. Most, amikor a győzelmes háború a befejezéshez közeledik, egész jelentőségében látható lett a szovjet-nép történelmi szerepe!

len okok, hanem életbevágóan fontos, tartós érdekek képezik. Ez a szövetség kiállta háromévi háború próbáját és annál inkább kibírja a háború befejező szakaszának megpróbáltatásait.

Sztalin marsall rátért Magyarországra kérdésére is.

— Az elmúlt esztendő — mondotta — nemcsak a frontmegszilárdulás éve volt. Olaszország mellett Hitler többi szövetségese: Románia, Finnország és Bulgária is kidőlt, majd ellene fordult. Kétség sem férhet ahhoz, hogy Magyarország, Hitler utolsó európai szövetségese, a közeljövőben szintén kidől a sorból. Ez a hitleri Németország teljes európai elszigeteltségét jelenti majd.

Uj békebiztonság a gyászos multu Népszövetség helyett

Sztalin hangsúlyozta, hogy a diadalmos háború után ki kell küszöbölni az újabb ellenségeskedés veszélyét. Németország máris új háborúra készülődik. Rövid idő, 20—30 év elegendő ahhoz, hogy Németország kiheverje a vereséget és újra kezdje a harcot. Mint a történelem mutatja, a támadó nemzetek, mint amind Németország és Japán is, nagyobb mértékben készülnek fel a háborúra, mint a békeszerető nemzetek, akik rendszerint elkésnek felszerelésükkel.

— Hogyan lehet ezt megakadályozni? A békeszerető nemzetek képviselével olyan különleges szervezet kell létesíteni, mely rendelkezésre álló katonai erővel és eszközökkel megvédi a békét és megakadályozza a támadásokat. Természetesen gondolni sem kell a gyászos multu Népszövetségre, melynek átfogó hatása, szükséges eszköze nem volt. Az új világszervezet megteremtésében teljes egységre, összhangra lesz szükség.

Sztalin marsall beszédének végén ama meggyőződését fejezte ki, hogy a diadalmos felszabadító Vörös Hadsereg győzelme tetőpontján kitűzi a zászlót Berlin felett, majd megparancsolta, hogy a Vörös Hadsereg történelmi jelentőségű frontgyőzelmeire és a szovjetföld felszabadítására emlékeztesül a nagy októberi forradalom 27-ik évfordulóján 27 ágyusortíz dördüljön el a Szovjetunió nagyobb központjaiban.

LAPZÁRTAKOR:

Vascan Teofil főispán falragaszokon közli, hogy Észak-Erdély a szovjethadsereg katonai közigazgatása alá tartozik, s egyben elrendeli a munka felvételét, a rablások megtiltását, mindennemű hivatal megsemmisítését Észak-Erdély területéről s az állami és népművelési, oktatási, egészségügyi, kulturális, szociális és gazdasági intézményeket az állami tulajdonba helyezik az olaszoktól megvont. A rendelet ellen vétőket rögzített büntetések alá állítják.

A hóstáti földészek kalákában végzik el az őszi szántást

Földész—munkás összefogás a drágaság leverésére

KOLOZSVAR, november 8. A hóstáti földészek múlt vasárnap tartották meg első munkaértekezletüket a MADOSz helyiségében. A földészek a mai súlyos időknek megfelelő komoly hangulatban tárgyalták meg leg-sürgősebb és legjelentősebb gazdasági és szervezeti, valamint képviselői kérdéseiket. Az ülést Hatházi Samu, a MADOSz elnöke nyitotta meg, utána Fodor-Pataky Ádám röviden ismertette a magyar demokraták küzdelmes multját, hangoztatván, hogy a Magyar Dolgozók Szövetsége mindig a földművesnép érdekeit képviselte.

A munkaértekezlet tárgysorozatához Szalma Sándor és Tárkányi Ferenc földészek szóltak hozzá, majd Simon István és Boncz András Karika a mérai földművesek, Wagner István a Szakszervezeti Tanács és a Szociáldemokrata Párt, Balogh Edgár, a Világosság szerkesztője pedig a MADOSz-vezetőség üdvözlését tolmácsolta.

A földészek egyhangulag azt panaszolták, hogy a termények betakarítását és az őszi szántást nem tudják elvégezni, mert egyrészt nincs elegendő igásbarom, másrészt pedig az emberek állandóan attól félnak, hogy elviszik őket közmunkára. A közmunkaszolgálat alól nem akarják magukat kivonni, de szeretnék, ha azt igazságosan szerveznék meg s mindenki kivenné belőle a részét. A további felszólalók panasz tárgyává tették úgy a mezőgazdasági termények, mint az ipari cikkek túl magas árát.

Ezután a munkaértekezlet határozatot fogadott el, melynek értelmében a földészek Kolozsvár város tanácsába, mint képviselői tagot, Tárkányi Ferenc földészt küldik ki. Az értekezlet kimondotta a MADOSz földészalosztályának felállítását s az alosztály szervezésére egy bizottságot küldött ki. A bizottság elnöke Zagoni József, tagjai: Szalma Sandor, Kiss Károly, ifjabb Zagoni Ferenc és Zagoni Sándor. Kinn a Hóstátban állandó irodát nyitnak. A földészek kívánságait egy küldöttség fogja a város orosz katonai parancsnoka, a főispán és a polgármester elé terjeszteni. A kötelező közmunka és az őszi szántás megszervezését kalákamódszerrel oldják meg, a piaci árak megállapítása céljából pedig egy vegyesbizottság összehívását indítványozzák illetékes helyen. Az ipari cikkek beszerzését a Szakszervezeti Tanács útján, a munkásság segítségével, csereüzlet formájában kívánják megoldani. A földészek már most jegyzőkönyvbe veszik a bombatámadások és más háborus pusztítások okozta károkat, hogy a megtérítések idején a károk bizonyítása nehézséget ne okozzon. E célból egy panaszkönyv fellejtését határoz-

ták el. A kőborló rablók megfékezésére utcai őrséget állítanak fel.

Meleghangu megnyilatkozás hangzott el a földészek ajkáról a román földműves lakosság felé. Az értekezlet tagjai annak az óhajuknak adtak kifejezést, hogy szeretnék mielőbb felvenni a közvetlen kapcsolatot a román földművesekkel.

Utolsó határozatként kimondta az értekezlet, hogy a földészek is gyűjteni fognak, hogy

hozzájáruljunk az Erdély felszabadításáért a németek elleni harcban megsebesült katonák s a vasgárdista terror elől elmenekült falusi magyar nép felségélyezéséhez.

A többórás munkaértekezletet Hatházi Samu elnök rekesztette be. Minden jelenlévő meg volt győződve arról, hogy a hóstáti földészek életében ez az értekezlet új kor kezdetét jelenti.

Kerületi tanácsok alakulnak az utcák képviselőiből

Ujjászervezték Kolozsvár közigazgatását

Kolozsvár város polgármestere a közigazgatási kirendeltségeket átszervezte s hatáskörüket kibővítette. Az új kirendeltségek a következő helyeken működnek: I. ker. Fő-tér 2., II. ker. Györgyalvi-ut 29., III. ker. Magyar-utca 12., IV. ker. Horea (volt Horthy)-ut 42., V. kerület Józsa Béla (volt Vasvári Pál)-utca 37. A VI. kerület kirendeltsége egyelőre még az I. kerületi kirendeltség helyiségében működik. A kerületi kirendeltségek hatáskörébe tartozik a helyhatósági bizonyítványok, szegénységi bizonyítványok kiállítása, a hagyatéki leltárak

felvétele, a polgármesteri hivatal által kiadott rendeletek végrehajtása. A lakásigényléseket ezentúl a kerületi kirendeltségnél kell benyújtani. Hajléktalanok 11 és 1 óra között a lakáshivatalban kapnak ideiglenes lakásutalványt.

Minden kerületi kirendeltség kerületi tanácsot fog alakítani az egyes utcák egy-egy képviselőjének a bevonásával. Ezáltal a város lakossága egészen közeli kapcsolatba kerül a közigazgatási szervezettel és a rendeletek gyors és eredményes végrehajtása is biztosítva lesz.

Malinovszky tábornagról teret neveztek el Kolozsvárt

Utcat kapott Józsa Béla is, a békemozgalom munkásvértanuja

Kolozsvár, november 8. Lapunkban foglalkoztunk már a kolozsvári utcák és terek elnevezésének megváltoztatásával. A fasiszta uralmat hirdető elnevezések megváltoztatását követeltük.

Örömmel közöljük most, hogy a város vezetősége az orosz forradalom évfordulója alkalmából máris hozzákezdett a régi elnevezések megváltoztatásához. A 13 eddig megváltoztatott utcanevből Kolozsvár lakossága megnyugvással láthatja, hogy a Vörös Hadsereg vezetőinek neve mellett utcákat és tereket kaptak a magyar és román demokrata hősök is. Különös örömmel vettük tudomásul, hogy Józsa Béla, a háboru ellen küzdő Békepárt székely munkás-vértanuja is utcát kapott. Azt az utcát nevezték el róla, amelyben utolsó napjaiban a fasiszta üldözők elől bujdokolt.

A megváltozott utcanevék a következők:

Mátyás király tér — Szabadság tér, Hitler tér — Malinovszky tér, Mussolini ut — Mócok utja, Gömbös Gyula utca — Rákosi Mátyás utca, Szeptember 11 ut — Tudor Vladimirescu ut, Wesselényi Miklós utca — Dózsa György utca, Vasvári Pál utca — Józsa Béla utca, Csáky István utca — Móricz Zsigmond utca, Horthy Miklós ut — Horea ut, Tisza István utca — Crişan utca, Bánffy utca — Cloşca utca, Honvéd utca — Budai Nagy Antal utca, Apponyi utca — Tancsics Mihály utca.

A polgármesteri hivatal egyébként elrendelte, hogy az új utcanevtáblák elkészültéig a lakosok karton, vagy bádógtáblákat függeszsenek ki az alábbi minta szerint: Strada Dózsa György utca 16.

A további utcanevéket folytatólagosan közöljük s az új utcanevék méltatására még visszatérünk.

FELHÍVÁSOK

Autótulajdonosok jelentkezése. A főispán felhív minden volt autótulajdonost, hogy a vármegyei gépkocsiszolgálat helyreállítása végett e hó 10-én d. u. fél 4 órakor jelentkezék a vármegyeházán.

Iskolai felszerelések összehozása. A tankerületi főigazgatóság felkéri mindazokat, akiknek biztos tudomásuk van iskolai butorok, felszerelések, írógépek s más taneszközök holletéről, hogy azt a hely megjelölésével mielőbb jelentsék be a Malom-utca 26. szám alatti

irodában vagy az illető iskola igazgatóságánál.

Vilamosárami szakosztály folyó hó 10-én d. u. 3-kor gyűlést tart az Ipartestület Székházában. A tagok pontos megjelenését kéri.

A tankerületi főigazgató felhívja a Kolozsváron tartózkodó középiskolásokat, hogy folyó hó 9-én reggel 9 órakor, az intézetek rendbehozatala és a tanítás megkezdése céljából, jelentkezzenek iskoláikban. A tanulókat az igazgatók fogadják és vezessék a munkálatokat.

A román sajtóhangja

Közöltük már olvasóinkkal, hogy a román demokrácia sajtója új harcossal gyarapodott, a Kolozsvárt megjelenő PLUGARIU című hetilappal. Az 1930-as évek Erdélyből kiindult nagy parasztmegmozdulásainak örökéként jelentkezik a lap, és első számában gazdag dokumentációs anyagot közöl az Ekésfront multjából. Egynéhány szemelvényt adunk belőle olvasóinknak.

Belea Miron, a 30-as évek parasztmegmozdulásainak ismert alakja, maga is földműves, mondta 1935 november 3-án: „Ha Goga és Averescu a magyar grófokkal és mágnásokkal egyezséget kötött, nem szabad-e nekünk testvérként meg egyezni a székely és magyar paraszttal, akik velünk együtt szenvednek mind a román sovínisztáktól, mind a fajtájukbeli nagybirtokosoktól?”

1935 november 24-én ugyanez a Belea Miron mondta a munkás-küldötteknek: „Ünnepnapunknak számítsuk azt, hogy eljöttetek kö-zénk a munkásság üzenetével. Régi óta várunk titeket, mert mindig meg voltunk győződve arról, hogy csak a veletek való egyesüléssel távolíthatjuk el a tegnapi elnyomókat és csatlókat!”

Moga Ion-Fileru hunyadmegyei földműves Avram Iancu siremlékénél ezt jelentette ki ugyancsak 1935-ben: „Elmondhatjuk ennél a siremlék-nél, hogy ama Horia, Cloşca, Crişan és Avram Iancu sok igazságtalanságot szenvedett az akkori idők idegen elnyomóitól, de ugyanitt elmondhatjuk azt is, hogy mi, azoknak a hősöknek az unokái, hozzájuk hasonlóan szenvedünk. S nem is idegenektől, hanem éppen románoktól, a ma uraitól. Vagyis azok óta az idők óta nem történt nálunk egyéb változás, mint az, hogy közben eltelt százötven esztendő!”

Végül hadd idézzünk egy mai hangot is. Dr. Vescan egyetemi tanár írja:

„Meg kell értenünk, hogy Erdély felszabadítása két szakaszból áll s ezeknek párhuzamosan kell haladniuk:

1. földrajzi, vagyis hatonai felszabadítás, minden hillerista megbüntetése és elűzése után;
2. tiszta demokratikus rendszer megvalósítása Erdély minden nemzetére és felekezete számára, részrehajlás és sovínizmus nélkül.”

SPORT

Vasárnap és hétfőn a Jiu játszik Kolozsváron

KMSC—Victoria 13:2 (7:0)

Kolozsváron a KMSC és a Dermatata, két munkás egyesületünk mintaszerűen szervezi újja Erdély fővárosának sportéletét. E téren megvan már az alap a békés együttműködésre. Medgyesi és tordai egyesületek után vasárnap a zsilvölgyi bányászok csapata látogat el Kolozsvárra. Temesvárról is átirat érkezett. Tudatják, hogy Temesvár válogatottja barátságos mérkőzést hajtat játsznai Erdély fővárosában. Erre a mérkőzésre valószínűleg november 19-én kerül sor. F. hó 12-én, vasárnap a KMSC-vel, hétfőn pedig a Dermatával játszik a Jiu.

Kedden, az októberi nagy orosz forradalom évfordulóján a tordai Victoriával játszott a KMSC és kitűnő, biztató fejlődést mutató játék után 13:2 (7:0) arányban győzött mintegy 800 főnyi néző előtt Bonyhádt (6), Hódi (3), Negruţiu (2) és Reinhardt (2) góljaival. A Victoriából Mureşan I. volt eredményes. Radu százados a mérkőzést jól vezette, Újlag meglepődést kellett a közönség spor erü magatartása. A nagyobb részt fiatal erőkből álló Victoria — nagy gólarányu veresége ellenére is — emelkedést remélheti új kapcsolatainak kifejlesztése révén. Bemutatkozását szeretettel fogadták.

HIREK

4 hatóságok és egyházak tisztelgése november 7-én

Az orosz forradalom évfordulója alkalmából Kolozs megye és Kolozsvár város vezetői, valamint a kolozsvári egyházak és intézmények vezetői tisztelgő látogatást tettek az orosz katonai parancsnoknál. A küldöttséget Vescan Teofil főispán vezette, aki közvetlen szavakkal emlékeztetett meg a nap jelentőségéről. Hangsúlyozta, hogy Kolozs megye és Kolozsvár város egész lakosságának őszinte örömet tolmácsolja, mikor ezt a napot együtt ünnepelheti a Szovjetunió sokmillió szabad állampolgárával. De öröm a vármegye és a város lakosságának azért is ez az alkalom, mert a győzedelmes orosz és román hadseregek harcai nyomán, ma már megszabadulva a fasiszta járomból, zavartalanul adhat kifejezést érzéseinek és gondolatainak.

A küldöttség melegen éljenezte Sztalin marsalli és az Európa szabadságáért harcoló Vörös Hadsereget.

A katonai parancsnok közvetlen szavakkal válaszolt a főispán beszédére s kifejezte azt az óhaját, hogy a vármegye, a város és az egyházak vezetői ezután is szabadon és zavartalanul folytathassák áldásos munkájukat a nép érdekében. Megígérte, hogy a jókívánásokat örömmel tolmácsolja a felettes katonai parancsnokságnak.

A Magyar Színház előadása.

A november 7-re hirdett színházi emlékünnepelemaradt. Illetékes körökben ugyanis helyesebbnek találták a forradalom megünneplésére a gyári keretet, ahol a munka egyében ünnepezték a munkásság. Valóban, a színháznak inkább az a célja, hogy a munkában kifáradt dolgozók s órákozgatását szolgálja. Így az ünnepi műsor helyett az „Iglói diákok” című romantikus, énekes játék került előadásra. Ezzel a kolozsvári magyar színház megnyitotta kapuit.

PROF. DR. VERESS FERENC rendeléseit bőr- és nemibetegeknek újból megkezdte. Rendel. d. u. 3-4-ig a Bőr-klinikán, d. e. 10-12-ig Jókai-utca 5. sz. alatt. 216

NEM KELL BESZOLGÁLTATNI A LISZTET! A közéleti hivatal közli, hogy az olasz rendelettel ellentétben a magánháztartások lisztkészletét sem bejelenteni, sem beszolgáltatni nem kell.

DR. TRAUB VILMOS sziv. tudószakorvos újból rendelt Hegedűs Sándor-utca 4. sz. alatt. 165

ELJEGYZÉS. Maksay Edit és Baranyay Ferenc jegyesei. Minden külön értesítés helyett.

Magyar diákgyűlések. A MADOSz értelmiségi szakosztálya felhívja a kolozsvári magyar főiskolásokot és utolsóéves középiskolásokot, hogy f. hó 10-én, pénteken d. u. 3 órakor a MADOSz Farkas utca 7 sz. alatti helyiségében jelenjenek meg.

DR. BRODI BELLA fogorvos rendeléseit Horthy-ut 10 sz. alatt folytatja. 230

HALALOZÁS. Marosán János szobafestő f. hó 6-án 13 órakor elhunyt. Temetése f. hó 9-én d. u. 3 órakor lesz.

Az „Akarat” Ruházati és Sportfelszerelési Szövetkezet, mint a Szövetség Központ tagja, Kolozsvár, tagjait az alapszabályok 24. §-ának 8. bekezdése értelmében a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja, mint szövetkezet, Kolozsvár, 1944. november hó 15-én d. u. 4. órára, a „Szövetség” Deák Ferenc-utca 9. sz. alatti székházában tartandó rendkívüli közgyűlésre hívja meg. Tárgegyeztetés: 1. Igazgatóság és felügyelőbizottság választása. 2. Esetleges indítványok. „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja m. sz. Kolozsvár. Farkas s. k., Vermes s. k., György s. k., hat. kin. vezet.

Az orosz forradalom évfordulóján

Fokozott teljesítményre teti fogadalmat a kolozsvári munkásság

November 7-én Kolozsvár valamennyi szakszervezeti helyiségében küldöttséget szerveztek. Tíz órakor a küldöttségek a Szakszervezeti Tanács irodájából átvonultak a Vörös Hadsereg városparancsnokságára. Vörös katonák tisztelegve fogadták és vezették a munkásság kiküldöttjeit a katonai városparancsnok elé, ahol Jordáky Lajos tolmács segítségével fejezte ki a munkásság elismerését az Egyesült Szakszervezetek nevében, a Vörös Hadsereg dicső tetteiért. Ez a hadsereg tette szabaddá Kolozsvár lakosságát s nyitotta meg az utat a demokrácia felé, lehetővé téve, hogy Erdély dolgozó népei végre megismerjék az októberi orosz forradalom nagy művét és példáját. Tolmácsolta a munkásság ama határozatát is, hogy megkészszerzett erővel dolgozik ezután a vasutak teljes rendbehozásáért, elősegítvén ezzel, hogy a fasiszta hadseregek mielőbb végső vereséget szenvedjenek.

A városparancsnok keresetlen szavakkal köszönte meg a munkásság tisztelgését és fogadalmát. A küldöttség tagjait arra buzdította, hogy munkájukkal valóban építsék újjá a várost s az országot. Legyen minden a helyén úgy, mint a béke idején, de — fasiszmus nélkül!

Délután két órakor a munkásság a szakszervezetekben gyülekezett, onnan pedig zászlókkal levonult a Dermata-gyár sportpályájára. A tribün legmagasabb pontján Lenin és Sztalin óriási mellképei néztek szemközt a nyolcas sorokban gyülekező tömeggel. Szembeötlően jóval több munkásnő gyűlt össze, mint férfi munkás. Csak a vasuti munkásság sorait nem tartották nők. A vörös drapériával bevont emelvényről Timofi György román nyelven, Hencz Lajos cipőgyári főbizalmi pedig magyar nyelven nyitotta meg a gyűlést. A vasutasok zenekara a szovjet-himnuszot játszotta. Azután dr. Vescan Teofil a Nemzeti Demokrata Arcvonal nevében november 7-ike világtörténelmi jelentőségéről beszélt. „Ma is történelmi jelentőségű napokat élünk és sok hasonlóság van a mai napok és a 27 év előtt lezajlott orosz események között” — mondotta. A Szovjetuniót, a Vörös Hadsereget s a demokratikus erők összefogását éltetve, azzal fejezte be beszédét, hogy november 7-e nem ünnep, hanem a harc és a megkettőzött munka napja.

Utána Pászta Géza a Szociáldemokrata Párt nevében szintén rövid áttekintést nyújtott az októberi orosz forradalom történetéről s hangsúlyozta, hogy a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt a szocializmus megvalósítása kérdé-

sében mindig találkozott. Ezután a Kereskedelmi Alkalmazottak és Magántisztviselők Dalaárdája nagy tetszést kiváltó forradalmi indulót énekelt.

Jakab Sándor, a Kommunista Párt szónoka forró hangulatban kezdte beszédét. „Marx és Engels tanításait Lenin vezetése alatt, az orosz bolsevik párt értette meg a legjobban” — hirdette a mikrofonba. E tanítások lényegét érintve, visszapillantást tett a magántulajdon elvén felépülő kapitalista-imperialista

Gyorsabb vasutépítést, löbb bakancsot!

Ezután Cristea Vasile, a kolozsvári vasuti munkásság szónoka román nyelven az orosz szakszervezetek nagy jelentőségét emeli ki. A romokban heverő országban az orosz szakszervezetek nemcsak hatalmas harci szervezeti erőt jelentettek, hanem az ujjaépítés munkájához is felbecsülhetetlen támasztékot nyújtottak. Ma hasonló feladat hárul a mi erdélyi szakszervezeteinkre is. November 15-ig használhatóvá kell tenni a Kolozsvár és Nagyvárad között megrongált vasutat. Erre a munkára minden szakszervezeti tagnak jelentkeznie kell. Az építő munka hozza a teljes felszabadulást s a Vörös Hadsereg győzelmét a fasiszmus hordái fölött.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a Dermata és az Acélárugyár munkásszövetkezet egyesített zenekara az Internacionálét játszotta el. Ezután

A nagygyűlés harci hiálványai

A nagy októberi forradalom 27-ik évfordulója alkalmából a felszabadított Kolozsváron a munkás egységfront népgyűlése csodálatát és köszönetét fejezi ki a Szovjetunióknak, a Vörös Hadseregnek és a nagy Sztalin marsallnak.

Az emberiség legnehezebb óráiban a nagy októberi forradalom fiai mentették meg a szovjetnépek nagyszerű vívmányait, a világ civilizációját és haladó szellemiségét.

A fasiszta bandák ellen folyó háború történelmi sikerei révén, a dicsőséges Vörös Hadsereg páratlanul hősi harca teljesen megszabadította a szovjetnépek hazáját és elűzte a hódító bandákat Európa közepéig. Lépésről-lépésre üldözve a fasiszta vadállatot, a Vörös Hadsereg felszabadította Európa népeinek nagyrésztét. Kérlelhetetlen harcban, szövetkezve a nagy demokratikus államokkal, a Vörös Hadsereg most saját barlangjában semmisíti meg az ellenséget Németország és Magyarország területén.

Kolozsvár demokratikus lakossága elismeréssel felszabadításáért, minden erejéből támogatni fogja a dicsőséges Vörös Hadsereget abban a hábo-

fejlődés főbb mozzanataira és azokra a mind kiélezettebb formában fellépő forradalmakra, melyek végül is az 1917-es győztes szocialista orosz forradalomban érték el csúcspontjukat. A Kommunista Párt Romániában minden demokratikus erőt egyetlen hatalmas arcvonalba tömörített. Ez az arcvonal ma megkettőzött munkával ünnepli és segíti végső diadalra a dicső Vörös Hadsereg győzedelmes előrenyomulását Hitler és Szálasi hadai ellen.

a fellelkesült tömeg közkívánására Veres Pál beszélt a november 7-i győztes orosz forradalom hatalmas szövetségéről, az orosz parasztságról. Nagy István munkásíró szintén közkívánásra a demokrata és szocialista magyar újságírók és írók nevében emlékezett meg az orosz forradalom szellemi harcosairól, a nagy orosz írókról.

A népgyűlés ezután sem taggított. A munkásnők női szónokot is hallani akartak, mire Bojan Pavelné románul és —

ismertette az orosz munkásnők és parasztnők szerepét s pontokba foglalta az erdélyi munkásnők mai követeléseit.

Dr. Vescan Teofil zárószavaival fegyelemre intette a népgyűlést, majd románul felolvasta a népgyűlés határozatát. Ugyanezt Hencz Lajos magyar nyelven mutatta be a népgyűlésnek. A határozat a következő:

ruban, mely a fasiszmus megsemmisítéséért folyik. A Dermata-gyár munkásai ünnepélyesen kijelentik, hogy e héten 100 pár bakancsot többet fognak készíteni a Vörös Hadsereg részére.

Kolozsvár felszabadítójának, Malinovszky marsallnak a nevét fogja viselni városunk egyik tere.

Ebben az ünnepélyes pillanatban a leghatározottabban kijelentjük, hogy minden erőnkkel harcolni fogunk az összes antifasiszta erők egyesítéséért, harcolni fogunk a fegyverszüneti feltételek őszinte teljesítéséért s Erdély megtisztításáért a fasiszta elemektől. Ki fogjuk irtani a sovinizmust. Újjá fogjuk építeni Erdélyt.

Eljen a népek testvérisége!

Eljen a nagy októberi forradalom!

Eljen a felszabadító Vörös Hadsereg!

Eljen a Szovjetunió!

Eljen Sztalin marsall!

Eljenek a Kolozsvárt felszabadító hadosztályok!

Örök dicsőség az emberiség felszabadításáért elesett szovjet hősöknek!

Halál a fasiszta bandákra!

APRÓHIRDETÉSEK

Hirdetéseket délelőtt 8-11 óra között veszünk fel.

NIKKELEZÉST, krómózást, csiszolást és lakatosmunkákat vállalok. Szlezják fémpari üzem, Deák Ferenc-utca 24. 126

ÉRTESETÉS. Técsi pedikűr és tyukszemvágó újra a közönség rendelkezésére áll. Főter 27. 141

LAKATOS tanulókat felveszek, vas- és faredőnyjavítást vállalok. Bányai, Tordai-ut 19. 64

CIPÉSZMŰHELY berendezéssel bérbeadó. Cim: Monostori-ut 45. szám. 137

JOKARBAN lévő betoncserep gépet keresek lemezekkel megvételre. Cim a kiadóban. 144

TISZTVISELŐ azonnali elhelyezkedést keres bármilyen irodában, vagy kereskedelmi vállalatnál. Cim a kiadóban. 147

VILLALAKÁS, 4 szobás, összkomfortos, Kölcsey-utcában kiadó. Cim a kiadóhivatalban Gr. 7

KÉZI kötőruha és kabát készítését vállaljuk. Nagy-nővérek, Pap-utca 38. szám. 157

GÉPIRÓNÓ délutáni állást keres „3-6” jellegre. 162

ANGOL és más nyelveket gyors eredménnyel tanít dr. Baiersdorfi Teréz, Mikó-u. 8. 174

KÖZPONTBAN 1 vagy 2 szobakonyhás üres lakást keresek. Cim a kiadóban. 154

ELUTAZÁS miatt azonnal eladó egy háló és más butorok. Madách-utca 11. szám. 148

ROMÁN, magyar gépirónó állást keres. Cim: Deák F.-u. 22. sz. földszint. 145

KOMOLY, megbízható urileány lakótársnót keresek. Érdeklődni: Deák F.-u. 22., házfelügyelőnél. 145

VESZEK 10 mázsa takarmányrépát és egy angoragyapju kártológépet, Kazinczy-ut 52. 155

AZONNALRA kiadó három szoba, konyha, fürdőszoba, kamra butorral, esetleg nélküle. Ugyancsak 1 szoba, konyha. Megtekinthető bármikor Fellegvári-ut 82. Értekezni lehet 2-3 között Katz Sándornál, Szen lélek-u. 3., II. 149

MAGAS jutalmat adok annak, ki nyomra vezet elveszett butoraim, zongorám kézrekerítésében. Butoraimat a Gyúfagyár-utcai Batz-telepről vitték el. Cim a kiadóba kérem. 150

KÖZPONTBAN, egyszemélyes butorozott szobát keresek. Cim a kiadóban. 153

EGY kisebb és egy nagyobb kézi-hajtású terménydaráló eladó. Megtekinthető Majális-utca 3. sz. I. emelet. 195

EGY jóforgalmu vendéglő betegség miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 193

BUTOROZOTT szoba kiadó Bem-utca 4 sz. alatt. 194

FUVAROZÁST vállalunk, egylovas strászekeret bérbe kerestünk. Arany János-utca 3. 232

ROMÁN-MAGYAR gépirónó állást keres. Cim a kiadóban. 228

KIADÓ butorozott szoba. Apafi-utca 121. 226

23-24-ES gyermekhócipőt, lehetőleg fehérét vennék. Cim: Lászlóné, Szentegyház-utca 28. I. em. 225

BUTOROZOTT szoba kiadó. Király-u. 37., Siposné. 222

FŰTŐT keres Transsylvania-szálloda, ki villany- és vízvezetékjavításhoz ért. 231

PERZSASZÖNYEGEKET, nagyon régi festményeket, régiségeket, arany ékszereket és minden más tárgyat bárkitől, jó állapotban azonnal veszek. Fél 7-fél 10-ig, délután 1-8-ig és esti órákban. Eötvös-utca 30., apartament 2., balra. 223

EGY nagy iratszekrény eladó. Ugyenott három szoba, konyha, külsőn telken, kerítéssel, butorozva vagy anélkül kiadó. Két butorozott szoba, központi fűtéssel kiadó. Értekezni Brassai-u. 7., kapusnál. 233

Rooseveltet negyedszer választották meg az Egyesült Államok elnökévé

NEW YORK, november 8. (Rádió.) Az Egyesült Államok 50 milliónyi szavazópolgára kedden tartotta meg az elnökválasztást. Evvel egyidejűleg megválasztották az Egyesült Államok alelnökét, képviselőházának tagjait és a szenátoroknak egyharmadát is. A harcoló katonák szintén szavaznak, de abban az esetben, ha valamelyik elnökjelölt az otthoni választások során nagy szavazattöbbséget kap, az ott kialakult eredményt ez nem befolyásolja lényegesen. A szavazatok ily módon történő végleges összeszámolása csak november 22-re várható.

Az Egyesült Államok három elnökjelöltje a republikánus párti Roosevelttel és Dawey, valamint a szocialista párti Norman Thomas volt.

Itteni időszámítás szerint reggel fél hatkor Roosevelttel az Egyesült Államok 48 állama közül 31-ben ért el abszolút többséget és 8 millió 28 ezer szavazatot kapott, míg Dawey 17 államban vezetett és a rá leadott szavazatok száma 6 millió 889 ezer volt. Ez a számarány arra enged következtetni, hogy Roosevelttel győzelme már biztos. Ezt hangoztatta a newyorki Daily News és a New-York Herald Tribune is, sőt még a Dawey-párti Chicago Tribune is elismerte Roosevelttel negyedszeri megválasztásának a bizonyosságát.

Magyar csendőrök 136 zsidót gyilkoltak le Pusztakamaráson

Vizsgálat indult Lanz csendőrszázados rémtetteinek teleplezésére

KOLOZSVÁR, november 8. Bestialis tömeggyilkosság nyomára jöttek rá a mezőségi Pusztakamaráson. A kolozsvári Demokratikus Zsidó Népkegyességű szövetség által szervezett értesülésünk szerint az év szeptember 19-én Lanz csendőrszázados parancsára kiirtottak 136 zsidót. A szerencsétleneket az Antonescu-kormányzat Nagysármásra utalta kényszerlakhelyre. A bevonuló honvédség itt találta őket s ekkor fogamozott meg Lanz csendőrszázados agyában az a pokoli gondolat, hogy a nagyobb részt asszonyokból, gyermekekből és védtelen aggókból álló csoportot kiirtja. Szekerekre rakatta s átszállította őket Pusztakamarásra. Itt a férfiakkal megásatta a tömegsirt, majd parancsot adott, hogy valamennyien velközzenek mezteleire. Ezután a fasiszta lenevezéssel kiadta a parancsot az öldöklésre. A szerencsétleneket logóplegyverezték. Sokan közülük csak könnyű sebesüléssel kerültek a tömegsirtba. Az esetnek szemtanúja volt a közömben elrejtőzött erdőpásztor és felesége. Az asszony a szörnyű látványtól megőrült.

Értesülésünk szerint az ügy kivizsgálása a Zsidó Népszövetség, valamint orosz, angol és amerikai újságírók bevonásával, máris folyamatban van s rövidesen teljes mértékben fény derül a gaztetre. Elvárjuk és követeljük a magunk részéről is, hogy mindazokat, akiknek ebben a szörnyűtettben részüik volt, himélitlen megterheléssel sújtsák. A tömeggyilkosság ügyére a vizsgálat folyamán még visszatérünk.

Budapest állandó bombazáporban

MOSZKVA, november 8. (Rádió) A november 6-án kiadott szovjet hadijelentés közli, hogy az arcvonalakon nem történt lényeges változás. Kelet-Poroszországban az ellenség lényegesen csökkentette harci tevékenységét. Kisebb, harcokcsikkal támogatott ellenséges gyalogsági támadásokat visszavertek. E harcokban 400 tisztet és katonát pusztított el a szovjet haderő. Csehszlovákiában, Ungvártól nyugatra, a szovjet kötelek elfoglaltak egy fontos ma-

gaslatot. Más szakaszokon a német gyalogság támadásait visszaverték s ötszáznál több német és magyar foglyot ejtettek.

Londoni jelentés szerint a Budapestért folyó csata körzetében özönlik az orosz utánpótlás, a hadianyag és felszerelés. Ezen a fronton sem volt lényeges változás. A Budapest külső védelmi vonala előtti beszőgellésben az orosz csapatok harcban állnak német páncélos és SS-kötelekkel. Mint moszkvai angol laptudósítók jelenik,

a németek egyre rosszabbodó helyzetük kiegyensúlyozására csapatokat vontak össze, így négy páncélos hadosztályt és több gyalogos hadosztályt vonultattak fel a Duna vonalára. Budapest bevételének értéke csak e nagy haderő teljes szétverése után lehetne teljes.

Szovjet laptudósítók szerint hétfőn a szovjet légielő megkezdte a Budapest körül fekvő német állások szünet nélkül való bombázását.

KIADÓ LAKÁSOK Kálvin-u. 16., modern házban, 3 szobás, 2 szoba és hallos, 2 szobás lakások; konyha, előszoba, fürdőszobával mindhárom lakásban. Érdeklődés és megtekintés Kálvin-u. 12., Fodor urék által. 229

ÁRUSÍTÓKAT és árusítónőket, akik a román és magyar nyelveket bírják, keres Nagy áruház. Jelentkezni 12-2 között. Eötvös-utca 30., apartament balra. 224

JOKARBAN lévő férfi télikabát középtermetre eladó. Cim a kiadóban. 221

HÁLÓ- és konyhaberendezést veszek azonnal. Deák Ferenc-utca 12. Élelmiszerüzlet. Bejárat Minorita-utca. 220

1 SZOBA, konyhás vagy kétszobás üres lakást keresek azonnalra. Cim: Deák Ferenc-utca 12. Élelmiszerüzlet, bejárat Minorita-utca. 220

KÉT iskolás leányka otthont talál. Fadrusz János-utca 2. Gr. 8

INGYEN, minden ellenszolgáltatás nélkül adok 1 szoba konyhát intelligens, magános nőnek. Értekezni Majális-utca 47., délután 2-3 óráig. 217

GYÜMÖLCSTERME ŐK FIGYELMEBE! Akiknek főznivalójuk van. rövidesen jelentsek be Székely György bor- és gyümölcsészeti üzemében, Árpád-ut 70., vagy Majális-utca 64. alatt. 211

CIPŐFELSŐRÉSZKÉSZÍTŐ műhely újból folytatja munkáját Széchenyi-tér 5. 197

ELADÓ jókarban lévő dobkályha, csövekkel együtt. Majális-utca 12. Papp. 200

MAGÁNOS fiatalember háztartása vezetésére megbízható házvezetőnőt keres. „Biztos megélhetés” jellegre a kiadóba. 227

KERESEK MEGVÉTELRE jókarban lévő gyermek sportkocsit. Majális-utca 12. Papp. 200

OKLEVELES jegyző, zsidó, 22 évi szolgálattal, román, magyar, német nyelvtudással, elsőrendű munkakerő, magánvállalatnál megfelelő állást keres. Ajánlatokat Wiesel M., Majális-utca 12. sz. a., földszint címre kérek. 200

MŰHELYEMET MEGNYITOTTAM. Villanyhegesztést, galvanizálást, fénynyomást, vasesztergályos, stb fémmunkákat vállalok. Schlezák Ferenc, Str. St. O. Iosif-Szép-utca 3. 206

JOKARBAN lévő fűszer- és csemegüzletberendezést és üzlethelyiséget keresek átvételre. Címeket a kiadóhivatalba kérek. „Forgalmas” jellegre. 205

AUTOGÉN-, villanyhegesztést és lakatosmunkákat szakszerűen végez Czerneczky, Tiborc-utca 2. 203

EGY hölgyfodrászegépet felvesz azonnal Römer. 218

PERFEKT GÉPIRÓ, bírósági ügyekben, könyvelésben, levelezésben gyakorlott tisztviselő, magyar, román, német nyelvtudással állást keres. Megkereséseket „Komoly munkakerő” jellegre a kiadóba kérek. 201

ELADÓ egy erős prés, szőlő, alma, olaj, stb. használatra, egy békebeli rézpermetező bambuszszáddal, egy Zefir- és egy vaskályha. Donát-ut 102. 202

VILLANYSZERELÉST és javítást vállal Elekrika, Léb Zsigmond, Kosuth Lajos-utca 2. 209

FELHIVOM azt a Kolozsváron lakó házaspárt, akik szivesek voltak annakidején feleségem, Roth Mátyásné kérésére ágyneműt és egyéb holmikat megőrizni, sziveskedjenek címüket velem közölni. Roth Mátyás aranyműves, Wesselényi-u. 22. 207

HASZNÁLT üzletberendezést veszek Eladó 1 drb. barna nagykabát, 1 rend barna, csizmanadrágos öltöny. Erős, régi anyag! Cim: Pasteur-u. 15. sz. 212

KÉT szoba, konyhás lakás azonnalra, butorozva vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóban. 198

HÁLÓSZOBABERENDEZÉS eladó. Honvéd-utca 6., délután 2-6! 4-ig. 215

Szerkesztő BALOGH EDGAR
A szerkesztésért felel NAGY ISTVAN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Világosság 7.